

nơi trú ẩn

cho thú không nhà

POPLAR SPRING ANIMAL SANCTUARY

THÚY MESSEGEE
POTOMAC, MD

Nước Mỹ đã mở rộng đôi tay đón tiếp bao nhiêu người cùng đường lỡ vận. Biết bao kẻ tỵ nạn trốn chạy Cộng sản, độc tài, kỳ thị, diệt chủng v.v. đã may mắn đặt chân đến vùng đất hứa tìm lại cuộc sống bao dung, xây dựng lại tương lai, tạo lập ước mơ được sống một cách xứng đáng.

Sao bao năm rồi quê cha đất tổ tìm đến quê hương thứ hai, lòng tôi lúc nào cũng mang trong lòng mối tri ân sâu xa đến nước Mỹ đã cứu mang và tạo cơ hội cho mình có được cuộc sống cho đáng sống như ngày nay. Thế rồi hôm nay tôi lại có dịp đi viếng thăm một chốn dung thân cho những kẻ tứ cố vô thân khác trên đất nước đây từ tâm này: một nơi trú ẩn

cho những kẻ lông lá xôm xoàm, nặng mùi “khó tả”, cất giọng ồm ồm chẳng hiểu nói gì, từ những kẻ to lớn đỉnh đặc cân năm bảy tạ đến những đứa bé tí rì nằm thon lỏn trên bàn tay, những kẻ “ăn hại đá nát” chẳng giúp ích được ai, lại còn ở bẩn, dẫm bùn bê bết cho thỏa thích rồi ngang nhiên vác đi lên nằm dài trong bóng râm trưa hè lim dim ngủ gà ngủ vịt, có dễ giận không chứ?

Nơi chúng tôi đến viếng hôm nay là Poplar Spring Animal Sanctuary, nằm hẻo lánh trong một đoạn đường dài cách thành phố Silver Spring của chúng tôi độ 1 giờ lái xe, thuộc “vùng sâu vùng xa” tại tiểu bang Maryland. Tôi vẫn thường nghe rằng người Mỹ hay có lòng trắc ẩn, thường phản đối việc bạo

hành thú vật, lập ra những hiệp hội bệnh vực, chăm sóc, tìm người nhận nuôi thú đi hoang hay bị đối xử tệ. Hôm nay mới được mục sở thị một chốn dung thân như vậy. Đây là “sanctuary” chứ không phải “shelter”. Shelter chỉ là nơi tạm dung, rồi sẽ đưa đi làm con nuôi hay...giết bỏ! Sanctuary là nơi chăm sóc trường cửu đến cuối đời.

Rồi con đường cái quanh co chỉ đủ một chiếc xe chạy, nếu gặp xe ngược chiều thì phải nép vào bên đường nhường nhau, chúng tôi bước vào một khoảng đồng trống ngút ngàn bao phủ cỏ xanh, từ bên ngoài không thể thấy được. Cô Terri, một trong hai người sáng lập nơi này, bước đến chào hỏi. Cô tự giới thiệu đã từng làm nhân viên kỹ thuật về thú vật (animal

tech) tại Sở Thú Thủ đô Washington D.C. Cô cảm thấy nản lòng vì thấy không thể giúp đỡ thú vật một cách hữu hiệu trong công việc của mình nên đứng ra lập làng thú vật này năm 1997. Cô được một nhà hảo tâm hiến tặng mảnh đất rộng 430 mẫu có sẵn một trang trại để lập làng. Từ ấy đến nay làng khuếch trương thêm nhiều cơ sở để phục vụ “quần chúng”.

Người sáng lập truyền bá trong dân chúng là họ sẵn sàng nhận nuôi những thú vật nông trại (farm animal) như ngựa, bò dê, lợn v.v. bị bỏ rơi không người nhận nuôi không phân biệt chủng tộc, tuổi tác, thanh sắc, giới tính v.v. Thú vật thuộc loại nuôi trong nhà như chó mèo chim chóc là thuộc lĩnh vực khác, nơi này không nhận. Lắm rắm gần 30 năm nay, làng thú

vật này đã bành trướng thành một trang trại có 14 nhân viên làm việc lĩnh lương và hằng trăm thiện nguyện viên đến giúp quanh năm.

Bước vào làng là một dãy bàn và ghế đặt dưới bóng mát những cụm cây cao bóng cả cho mọi người ngồi chơi thư giãn. Tuy nhiên hôm nay loài người đến sau nên đã bị kẻ khác xí chỗ mất rồi! Một lũ dê mấy chục con đã chiếm đóng tự bao giờ. Chúng chễm chệ thượng lên “ngôi chiếu trên” trên các mặt bàn, có đứa đứng yên bất động trên thân cây thoát đầu tôi cứ tưởng là bức tượng điêu khắc.

Cô Terri xoa đầu và giới thiệu tên từng em một, kèm theo chút ít lịch sử bản thân. “Đây là Nate. Nó bị ai cột vào cây đứng giữa đường nên chúng tôi mang về”. Chỉ sang một

chị lông trắng lốm đốm đen rất xinh cô cho biết: “*Khi nó về đây chúng tôi không biết nó đang mang bầu, bây giờ mới đẻ em bé được 8 tháng, hai mẹ con giống nhau như đúc*”. Bé dê mới 8 tháng tuổi nên cô Terri bế gọn trên tay. Tôi chỉ vào một cặp khác cũng thật giống nhau nhưng lớn bằng nhau, hỏi có phải anh em hay chị em không thì cô không biết, chỉ biết nông trại nuôi chúng bị phá sản nên cả hai cùng về làng với cô. Các anh chị này có vẻ đã quen khách viếng thăm nên xúm lại vò quạ. Bà bạn đi cùng lôi ra một gói cà rốt non dút cho từng đứa. À ra thế! Lúc này thấy bà có gói quà này trên xe tôi cứ tưởng là quà ăn vặt của bà!

Rời bóng cây râm mát chúng tôi bước chệch ra bãi cỏ trống có những máng cỏ to cho các chị bò.

Chỉ còn một vài chị đứng ăn nán, còn số đông đã “vô rừng” (They went into the woods.) Thấy một chị bò trắng đốm đen đứng bệ vệ ngay đó, cô Terri cho biết ngày nó về đây không ai biết nó đang mang bầu (lại một bà mẹ trẻ đơn thân bụng mang dạ chứa tứ cố vô thân). Về đây ít lâu nàng hạ sanh một chú bê giống y chang mẹ, màu trắng đốm đen, bây giờ lớn như thổi thành cậu bé khổng lồ trong trại.

Theo bước cô Terri, chúng tôi hướng vào “rừng”. Độ vài chục cây to chụm lại làm thành một khoảng “rừng” êm mát cho các anh chị bò đứng chơi. Thấy ngay “thằng Út” của mẹ bò to nhất đám. Cô Terri chỉ vào chú Felix xấu số đứng gần bìa. Tội nghiệp nó bị bạo hành từ tấm bé. Chủ nó ở tiểu bang Pennsylvania không biết vì lý do gì cứ cột nó dính cứng ngày đêm vào một cây cột, dãi nắng dầm mưa, đông cũng như hè, Hàng xóm sốt ruột báo cảnh sát nhưng không can thiệp được vì luật bảo vệ súc vật ở địa phương đó không bị xâm phạm, chẳng có lý do giải cứu mang nó đi. Sau đó một số người góp tiền lại đề nghị mua lại nó từ người chủ và mang nó về đây cho cô Terri nuôi. Felix cứ đứng cạ cổ qua lại vào gốc cây, nơi nó vẫn còn mang vết thương của vòng cột trong bao nhiêu năm. Thân mình nó cũng còn những vết sẹo nhìn phát khiếp,

Họ nhà dê độc chiếm mặt bàn không cho khách ngồi

thương cho tiền vận dữ dội của Felix quá. Mong rằng hậu vận từ nay sẽ êm đẹp hơn.

Cô Terri đưa chúng tôi quay lại máng cỏ lúc này. Lúc này là phiên 2 chú ngựa đang được dọn ăn sau khi bò đã no bụng. Hai con ngựa mang bao trùm đầu kín mít như điệp viên hay các bà vợ đạo Hồi, không ai thấy được mặt thật của chúng. Cô Terri cho biết “mặt nạ” để bảo vệ cho chúng nó không bị ruồi bọ bám vào mắt. Vải thưa nên chúng vẫn thấy đường đi lại.

Một con to lớn vốn là ngựa kéo xe cho người Amish. (Ở Pennsylvania có làng Amish sống bảo thủ theo lối cổ xưa từ mấy thế kỷ trước, không hội nhập vào văn minh ngày nay. Họ vẫn di chuyển bằng xe ngựa vó câu lóc cóc chứ

Hiệp sĩ bịt mặt để tránh ruồi bọ

không lái xe hơi, không dùng điện trong nhà v.v. Ai đã xem qua phim Witness có Harrison Ford đóng thì biết về lối sống Amish này). Một ngày nọ anh ngựa này bị xe hơi trên đường chẹt chân thương nên từ bỏ nghề kéo xe về đây dưỡng già. Anh ngựa kia người mảnh

khảnh nhẹ nhàng vì là dòng ngựa đua, nhưng không chạy nhanh được nên cũng bị đào thải về làng. Ấy vậy mà hai anh ngựa thất cơ lỡ vận này lại là “trùm” trong làng đấy. Sau khi vỗ bụng một phát đích đáng hai chàng sẽ hướng “ra rừng” đuổi bọn bò tránh đi chỗ khác

Cô Terri người sáng lập Poplar Spring Animal Sanctuary (hình trên); Nate bị cột vào cây rồi bỏ rơi (phải/trên); Anh gà tây Chancy và cô bồ (phải/dưới)

cho chúng ông vào hưởng bóng râm cái nào. Ở làng này phải biết tôn ti trật tự đâu ra đó nhé.

Cạnh máng ăn có một chuồng to cho các anh lợn ủn ỉn trú ngụ, suốt ngày cứ ăn no lại nằm, không cần nhấc chân ra rùng vô bụi gì cả, “phê” ngay tại chỗ cho sướng tấm thân. Chuồng cũng ngăn ra làm đôi cho hai giống to nhỏ khác nhau. Loại lợn cỏ nhỏ bé nằm phía ngoài, thích đến làm bạn với khách, và “không hạp” với mấy tên to lớn đầy đà bên trong. Cô Terri cho biết thường lợn nuôi 5, 6 tháng là người ta mang đi giết thịt. Lợn ở làng cô đã 5, 6 tuổi rồi, vượt “tuổi thọ” ngoài đời, nhưng vẫn được nuôi cho đến cuối đời.

Cạnh bìa rừng là một chuồng gà đủ mọi chủng tộc. Hách nhất là anh gà tây lông trắng viền đen tên Chancy trông bảnh trai vô cùng. Tiểu sử của anh cho biết anh đang bị chó đi đưa đến lò thịt thì không biết làm thế nào mà anh rơi từ xe xuống vệ đường. Thế là thoát được cái chết cận kề, khăn gói quả mướp về làng. Thấy khách đến anh chạy đến gần xòe bộ lông ra làm dáng, cô bạn gái lẩn quẩn chung quanh. Bồ bịch thế thôi chứ chẳng làm ăn gì, vì đã vào làng là ai cũng được thiên sạch sẽ cả.

Cô Terri cho biết làng cú nuôi chúng đến mãn đời, không giết thịt, không ăn

cả trứng. Cô và mọi người là dân ăn chay trường kiểu vegan, và họ kêu gọi mọi người hãy ăn chay để ngăn chặn bạo lực với thú vật. Không có khách hàng mua thịt thì không có người nuôi thú vật để giết thịt, phải không nào? Người ăn chay vegan không ăn bất cứ thực phẩm nào có nguồn từ động vật như trứng, sữa, bơ, mặc dù những thực phẩm này không động chạm đến sát sinh. Thế mọi người không ăn trứng gà đẻ ra thì làm gì với chúng? Họ mang ra bìa rừng để cho thú hoang đến đánh chén!

Gần cuối buổi viếng thăm chúng tôi được giới thiệu với “thú cưng” của cô Terri: một chị ground hog (con cây đồng?). Ở Mỹ ground hog là loài thú báo hiệu cuối đông. Trong mùa đông thì nó khoanh tròn ngủ giấc đông miên. Tương truyền khi nào nó thức dậy bước ra ngoài là mùa đông sẽ chấm dứt trong 6 tuần nữa. Ground hog là loài thú hoang dã, không phải là thú nông trại như bò, ngựa, heo, gà, nhưng được đặc cách làm công dân danh dự trong làng. Thấy cô Terri bước đến khu vực của nó là ả ta chạy ra đón mừng, đứng hai chân lên xoi cả rốn và chuối của cô cho. Món cà rốt đi đến đâu cũng đặc dụng, dê cũng xúm vào xin, ngựa cũng bồm bẻm nhai, lợn cũng xực ngon lành, trừ loài cừu, nơi chúng tôi dừng

Cừu xúm xít tranh nhau ăn cookie

chân ở trạm cuối.

Bước vào chuồng cừu cô Terri lên tiếng “Các con ơi!” qua tiếng “chúc chúc, bập bập” của cô. Lập tức hàng hà sa số cừu già cừu non chạy đến vây quanh chúng tôi. Một con bị ung thư mất một mắt phải trông thật tội. Đặc biệt quà bánh nơi này là những bánh cookie nhỏ nhỏ cô Terri lấy trong hũ ra phân phát cho chúng tôi “đắm mồm” đàn cừu. Đến đâu cô Terri cũng thuộc tên từng đứa, từ dê đến ngựa đến bò, heo, cừu. Đúng là bậc cha mẹ, con đàn con đúm đông đảo đến đâu cũng không quên tên từng đứa. Ngày xưa đôi khi tôi thắc mắc không hiểu mẹ Âu Cơ làm sao nhớ được đủ 100 tên những đứa con, nay thấy mẹ Terri gọi tên từng đứa trong đàn con hơn 200 mới hiểu được lòng mẹ bao la bất tận.

Trại thú vật này đã sinh hoạt gần 30 chục năm

nay mà tôi không hề biết đến. Có những việc làm tốt âm thầm diễn ra trong bóng tối không quảng cáo rùm beng. Nay nhờ “quen lớn” trong làng già Leisure World nơi tôi cư ngụ nên mới biết đến làng thú vật này.

Leisure World là nơi hội tụ nhiều thành phần dân chúng từ mọi ngõ ngách trong đời, đến tuổi hưu dọn vào đây. Một ông kỹ sư về hưu đang ở trong làng già của tôi tổ chức cho mọi người đến thăm. Ông đã từng làm thiện nguyện viên tại làng thú vật này 30 năm, từ ngày cô Terri sáng lập làng. Mỗi sáng thứ Sáu ông đều đến góp tay trông nom trang trại. Thế ông làm gì? À, tôi dọn phân chuồng lợn. Thế ông làm mỗi ngày mấy tiếng? Tôi làm từ 5 giờ sáng đến khoảng 9 giờ rưỡi, độ 4, 5 tiếng. Năm giờ sáng bắt kể xuân hạ thu đông? Lại phải đánh xe 1 tiếng mới

Công dân danh dự nơi hoang dã được nhập tịch

đến đây được? Ôi Phục quá!

Cô Terri thì ở ngay tại làng. Cũng là một hy sinh lớn lao, vì làng ở xa phố thị, nên cuộc sống cô cũng chỉ vì “đàn con” nơi này, chẳng được ra ngoài xem xi nê, đi hý viện, nghe hòa nhạc, chơi vũ cầu, tắm hồ bơi v.v. như dân chúng bên ngoài. Trông cô độ ngoài 50, mà đã lập làng gần 30 năm, thì tuổi xuân của cô chỉ toàn cống hiến cho bọn thú trong làng mà thôi.

Thật là khâm phục những người Mỹ có lý tưởng làm một việc tốt và tận tụy hy sinh cho việc nghĩa của họ. Nhìn vào ta thấy như họ không có cuộc sống vui sống đẹp “như mình đây”, thấy họ hy sinh quên mình nhiều quá. They have no life! Tuy nhiên biết đâu họ thấy đời họ vui và có ý nghĩa hơn thường dân chúng ta qua việc làm tốt của họ.

TM (7/2025)